

روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

آرای هیات عمومی دیوان عدالت اداری
مرجع تصویب: هیات عمومی دیوان عدالت اداری
شماره ویژه نامه: ۱۵۵۴

سه شنبه، ۷ تیر ۱۴۰۱

سال هفتاد و هشت شماره ۲۲۵۰۸

رأی شماره‌های ۳۹۶ و ۳۹۷ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: حکم مقرر در نظریه شماره ۲۰۶۵۷۲ - ۲۹/۴/۱۳۹۹ - سازمان اداری و استخدامی کشور در خصوص مبنای برخورداری از مزایای برخورداری از مزایای پیش‌بینی شده برای جانبازان ۱- در فرض اظهار نظر کمیسیون پزشکی ۲- قابل اعمال دانسته نه از تاریخ اظهار نظر کمیسیون پزشکی در حاکمیت قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مغایر با قانون و خارج از حدود اختیار تشخیص و ابطال شد

۳۰/۳/۱۴۰۱

شماره ۰۰۰۰۵۷۷

بسمه تعالی

جناب آقای اکبرپور

رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره دادنامه‌های ۱۴۰۱۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۰۳۹۷ و ۱۴۰۱۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۰۳۹۶ مورخ ۳۰/۳/۱۴۰۱ با موضوع: «حکم مقرر در نظریه شماره ۲۰۶۵۷۲ - ۲۹/۴/۱۳۹۹ - سازمان اداری و استخدامی کشور در خصوص مبنای برخورداری از مزایای پیش‌بینی شده برای جانبازان ۱- در فرض اظهار نظر کمیسیون پزشکی ۲- قابل اعمال دانسته نه از تاریخ اظهار نظر کمیسیون پزشکی در حاکمیت قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی مغایر با قانون و خارج از حدود اختیار تشخیص و ابطال شد.» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد.

مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - یدالله اسمعیلی‌فرد

تاریخ دادنامه: ۳/۳/۱۴۰۱ شماره دادنامه: ۲۹۷ - ۲۹۶

شماره پرونده: ۰۰۰۲۴۵۷ و ۰۰۰۰۵۷۷

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکلی: آقایان عزت اله مولی زاده و علی پناه پور

موضوع شکایت و خواسته: ابطال نظریه شماره ۲۰۶۵۷۲ - ۲۹/۴/۱۳۹۹ سازمان اداری و استخدامی کشور

گردش کار: شاکیان به موجب دادخواست‌های جداگانه ابطال نظریه شماره ۲۰۶۵۷۲ - ۲۹/۴/۱۳۹۹ سازمان اداری و استخدامی کشور را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته اعلام کرده‌اند که:

"براساس تبصره (الف) ماده ۸۷ برنامه ششم توسعه، بنیاد شهید و امور ایثارگران موظف است رزمندگان ۸ سال دفاع مقدس را که صورت سانحه بالینی هم زمان مجروحیت ندارند اما مجروحیت آنان توسط کمیسیون پزشکی نهاد اعزام‌کننده احراز می‌گردد به عنوان جانباز تلقی و حداقل ۵٪ جانبازی به آنها تعلق می‌گیرد. اجرای این تبصره مانع از احراز جانبازی بیش از درصد مذکور توسط بنیاد شهید و امور ایثارگران نمی‌باشد. همچنین بر اساس بند (ت) ماده ۸۸ برنامه ششم توسعه، دولت مکلف است طبق بودجه سنواتی و به منظور حمایت از رشادتهای رزمندگان ۸ سال دفاع مقدس که حداقل ۶ ماه سابقه حضور در جبهه دارند و جانبازان زیر ۲۵٪ جانبازی و آزادگان با کمتر از ۶ ماه سابقه اسارت و همسران و فرزندان آنان تسهیلات رفاهی، معیشتی، بهداشتی، درمانی و فرهنگی از جمله بند ۶ (ث) یعنی بهره‌مندی از امتیازات یک مقطع تحصیلی بالاتر مطابق قوانین مربوطه و برای رزمندگان با حداقل ۶ ماه حضور داوطلبانه در دفاع مقدس در حقوق و مزایای اجتماعی ارائه نماید.

در خصوص بهره‌مندی جانبازان از یک مقطع تحصیلی بالاتر هیچ گونه ابهامی نبوده و منظور از قوانین مربوطه در بند ۶ (ث)، ماده ۱۸ قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان می‌باشد که مقرر داشته کلیه دستگاه‌های مشمول این قانون مکلفند نسبت به احتساب یک مقطع تحصیلی بالاتر از نظر امتیازات شغلی و سایر امتیازات مقرر در قوانین و مقررات مربوط برای جانبازان اقدام و حقوق و مزایای آنان را مطابقت نمایند. ولی در خصوص قسمت دوم بند ۶ (ت) یعنی بهره‌مندی رزمندگان ابهاماتی وجود داشت که طی استفساریه صورت گرفته از مجلس شورای اسلامی ابهام برطرف و در تاریخ ۲۸/۱/۹۸ به تأیید شورای نگهبان رسید و به این ترتیب رزمندگان نیز مشمول دریافت یک مقطع تحصیلی بالاتر و بهره‌مندی از مزایای مالی و استخدامی قرار گرفتند و هم اکنون همکاران شاغل از مزایای آن استفاده می‌نمایند. با عنایت به توضیحات داده شده اینجانب عضو غیر هیأت علمی دانشگاه فرهنگیان خوزستان که چند ماه بعد از بازنشستگی (تاریخ بازنشستگی ۱/۱۲/۱۳۹۷) مشمول جانبازی ۵٪ تبصره (الف) ماده ۸۷ برنامه ششم توسعه گردیدم و مراتب طی نامه ۶۴۴۶/۸۲۰/۱۳۰۲۰ - ۲/۶/۹۸ بنیاد شهید و امور ایثارگران منطقه یک اهواز به دانشگاه فرهنگیان اعلام گردید، دانشگاه نیز نسبت به اصلاح احکام حقوقی اینجانب بر اساس تبصره ۳ و ۴ ماده ۲۱ آیین‌نامه استخدامی اعضای غیر هیأت علمی دانشگاه، قانون برنامه ششم توسعه و نیز مواد ۳ و ۱۸ قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان و ماده ۲۸ قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران اقدام نمود.

بر اساس تبصره ۳ ماده ۲۱ آیین‌نامه استخدامی اعضای غیر هیأت علمی به عضویت که از سوی مراجع ذیصلاح واجد دریافت مزایای ایثارگری شناخته می‌شود علاوه بر پایه‌های استحقاقی مندرج در ماده ۲۱ از پایه‌های ایثارگری مطابق جدول ذیل تبصره برخوردار می‌گردد. همچنین بر اساس تبصره ۴، جانبازان (با هر درصدی) مشمول جدول تبصره ۳، از حقوق و مزایای یک مقطع تحصیلی بالاتر برخوردار می‌گردند که این امر توسط امور اداری دانشگاه در احکام کارگزینی اعمال و پس از واریزی کسورات بازنشستگی سهم کارمند و کارفرما توسط اینجانب، پرونده جهت بررسی و اصلاح حکم بازنشستگی طی نامه شماره ۱۲۷۰/۵۱۲۰۰ - ۲۱۰/۵۷۰/۹۹ - ۱۲/۸/۹۹ به سازمان بازنشستگی استان خوزستان ارسال گردید. متأسفانه سازمان بازنشستگی استان، جانبازان مشمول تبصره (الف) ماده ۸۷ را علیرغم وجود قوانین واضح و روشن فوق‌الاشاره مشمول برخوردار از مزایای یک مقطع تحصیلی بالاتر ندانسته و از صدور حکم اصلاحی استنکاف و دستگاه‌های مشمول بند (ب) ماده ۲۰ قانون برنامه پنجم توسعه را فقط مشمول تبصره ۳ ماده ۲۱ آیین‌نامه استخدامی اعضای غیر هیأت علمی، یعنی دریافت یک پایه ایثارگری می‌داند و این موضوع به استناد استعلام صورت گرفته از طریق امور مدیریت مشاغل و نظام‌های پرداخت سازمان اداری و استخدامی و کسب نظریه ۲۰۶۵۷۲ - ۲۹/۴/۱۳۹۹ موضوع بند ۱ نامه ۱۲۵۵/ص/۲۵۰۱۲ - ۶/۶/۹۹ سازمان بازنشستگی استان خوزستان طی نامه ۲۳۱۹/ص/۲۵۰۱۲ - ۲۵۰/۱۰/۹۹ به دانشگاه فرهنگیان خوزستان اطلاع داده شد که این بخشنامه مغایر مستندات زیر می‌باشد:

۱- مطابق رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره ۹۱۵ - ۷/۱۲/۹۱ برخوردار از امتیازات مصرح قانونی جانبازان محدود به زمان اشتغال مشمولان قانون نمی‌باشد .

۲- براساس بند (ث) ماده ۸۸ برنامه ششم توسعه جانبازان زیر ۲۵٪، آزادگان و خانواده‌های آنان و نیز رزمندگان از مزایای مشخصی از جمله یک مقطع ادامه تحصیلی بالاتر در مزایای استخدامی بهره‌مند می‌گردند (بند ۶ ت). در خصوص جانبازان و آزادگان بر اساس قوانین جامع ایثارگران (ماده ۲۸) و ماده ۱۸ قانون تسهیلات استخدامی و اجتماعی جانبازان و تبصره ماده ۲۱ قانون حمایت از آزادگان بهره‌مندی از یک مقطع تحصیلی بالاتر وجود داشته است ولی در خصوص رزمندگان پس از اخذ استفساریه از مجلس شورای اسلامی و تأیید شورای نگهبان بالاخره در اردیبهشت ماه ۹۸ این گروه از ایثارگران نیز مشمول بند ۶ (ث) ماده ۸۸ گردیدند. با توجه به اینکه بر اساس نظر سازمان بازنشستگی استان، جانبازان موضوع تبصره (الف) ماده ۸۷ مشمول دریافت یک مقطع تحصیلی بالاتر با وجود قوانین ایثارگران و برنامه ششم توسعه نمی‌باشند ولی رزمندگان می‌توانند از مزایای یک مقطع بالاتر استفاده نمایند این امر خلاف اصل برابری می‌باشد و نمی‌توان یک بخش از مشمولان بند ۶ (ت) ماده ۸۸ را تنها در نظر گرفته و به آن امتیاز داد و از بخش دیگر بند که صراحتاً در قانون برای آن پیش‌بینی مزایا گردیده سلب امتیاز کرد. مطمئناً چنین تفسیری اراده قانونگذار نبوده و نمی‌باشد. ضمن اینکه با وجود این همه قوانین واضح استناد به برداشت‌های شخصی در برابر نص، مسموع نمی‌باشد.

۳- در رأی هیأت تخصصی دیوان عدالت اداری به شماره ۲۲۱ - ۲۵/۷/۹۷، رئیس امور حقوقی و قوانین سازمان امور اداری و استخدامی کشور صراحتاً به امتیاز یک مقطع تحصیلی بالاتر برای جانبازان بر اساس بند ۶ (ث) ماده ۸۸ صحه گذاشته است. همچنین در بخش ثالثاً رأی نیز به این موضوع اشاره گردیده است.

۴- مطابق تبصره‌های ۳ و ۴ ماده ۲۱ آیین‌نامه استخدامی اعضای غیر هیأت علمی دانشگاه‌ها (آیین‌نامه قدیم) و نیز تبصره‌های ۴، ۹ و ۱۰ ماده ۲۱ (آیین‌نامه جدید استخدامی اعضای غیر هیأت علمی)، جانبازان تابع قوانین و مقررات خاص خود و مشمول دریافت یک مقطع تحصیلی بالاتر می‌باشند.

۵- در بند (ب) ماده ۲۰ قانون برنامه پنجم توسعه که سازمان بازنشستگی در جوابیه خود به شماره ۲۳۱۹/ص/۲۵۰۱۲ - ۱۰/۱۰/۹۹ به آن استناد کرده است تأکید شده است که دانشگاه‌ها و ... بدون الزام به رعایت قوانین و مقررات عمومی حاکم بر دستگاه‌های دولتی به ویژه قانون محاسبات و قانون مدیریت خدمات کشوری و ... فقط در چارچوب مصوبات و آیین‌نامه‌های مالی، استخدامی و ... مصوب هیأت امناء عمل می‌نمایند. بنابراین امور اداری دانشگاه به درستی و بر اساس آیین‌نامه استخدامی اعضای غیر هیأت علمی و نیز قوانین مربوط به ایثارگران نسبت به اعطای یک مقطع تحصیلی بالاتر اقدام نموده است. حال چرا سازمان بازنشستگی به استناد خود پایبند نبوده و مانع اجرای تبصره ۴ ماده ۲۱ آیین‌نامه استخدامی اعضای غیر هیأت علمی دانشگاه می‌شود جای سوال دارد؟

۷- در بند ۲ بخشنامه ۱۲۵۵/ص/۲۵۰۱۲ - ۶/۶/۹۹ سازمان بازنشستگی استان با اذعان به قانونی بودن جانبازان تبصره (الف) ماده ۸۷ بین این گروه از جانبازان با سایر جانبازان تفاوت فائل گردیده که برخلاف اصل برابری جامعه می‌باشد. در این خصوص قوانین جانبازان و قوانین حاکم بر کشور هرچا لازم بوده بهره‌مندی مشمولان از مزایا را بر اساس درصد جانبازی مشخص نموده و هرچا هم مزایایی جنبه عمومی داشته درصدی مشخص نموده و سکوت اختیار نموده است و در خصوص زمان جانبازی نیز هیچ تفکیکی بین جانباز انقلاب یا جنگ و یا جانباز مدافع حرم قائل نشده است و اعطای یک مقطع تحصیلی بالاتر به جانبازان یک امتیاز ارفاقی برای کلیه جانبازان با هر درصدی می‌باشد و بر اساس قوانین موجود، ایثارگران تابع قانون جامع خدمات‌رسانی به ایثارگران و سایر قوانین مربوطه می‌باشد.

متن نظریه مورد شکایت به شرح زیر است:

"معاون محترم فنی - صندوق بازنشستگی کشور

بازگشت به نامه شماره ۲۶/۹/۱۳۹۸ - ص/۲۲۰/۱۴۶۳۱ اعلام می‌دارد: چنانچه جانبازان دوران پیروزی انقلاب اسلامی و یا جنگ تحمیلی (اعم از شاغل و بازنشسته) قبل از تصویب قانون نظام هماهنگی پرداخت کارکنان دولت در دستگاه اجرایی شاغل بوده ولیکن مراتب جانبازی آنان اخیراً توسط مراجع ذیربط تأیید گردیده است، مبنای برخورداری از مزایای پیش‌بینی شده، تاریخ تطبیق با قانون نظام هماهنگ می‌باشد. لکن در صورتی که بعد از تصویب قانون مذکور شاغل شده باشند، از زمان ایجاد رابطه استخدامی با دستگاه در شمول برخورداری از امتیازات مقرر خواهند بود.

برای آن دسته از جانبازانی که در اجرای تبصره ذیل بند (الف) ماده ۸۷ قانون برنامه پنجساله ششم برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران درصداً جانبازی اخذ نموده اند، مبنای برخورداری از مزایای پیش‌بینی شده تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون می‌باشد. - رئیس امور مدیریت مشاغل نظام‌های پرداخت سازمان امور اداری و استخدامی کشور"

علی‌رغم ابلاغ دادخواست و ضامنه آن به طرف شکایت تا زمان صدور رأی در هیأت عمومی دیوان عدالت اداری پاسخی واصل نشده است.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۳/۳/۱۴۰۱ به ریاست معاون قضایی دیوان عدالت اداری در امور هیأت عمومی و با حضور معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

براساس تبصره بند «الف» ماده ۸۷ قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران مصوب سال ۱۳۹۵: «بنیاد شهید و امور ایثارگران موظف است رزمندگان هشت سال دفاع مقدس که صورت سانحه بالینی همزمان مجروحیت را ندارند اما مجروحیت آنها توسط کمیسیون پزشکی نهاد اعزام‌کننده (نیروهای مسلح) احراز می‌گردد را به عنوان جانباز تلقی نماید و حداقل پنج درصد جانبازی به آنها تعلق می‌گیرد.» هرچند احکام مقرر در قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران از تاریخ ۱/۱/۱۳۹۶ لازم‌الاجرا است، ولی احراز جانبازی موضوع تبصره بند «الف» ماده ۸۷ قانون مذکور به تشکیل کمیسیون پزشکی در حاکمیت قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اظهارنظر آن کمیسیون در خصوص مجروحیت رزمندگان منوط است و بر همین اساس حکم مقرر در نظریه شماره ۲۰۶۵۷۲ - ۳۹/۴/۱۳۹۹ سازمان اداری و استخدامی کشور که بر اساس آن مقرر شده است که: «برای آن دسته از جانبازانی که در اجرای تبصره ذیل بند (الف) ماده ۸۷ قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران درصداً جانبازی اخذ نموده‌اند، مبنای برخورداری از مزایای پیش‌بینی شده تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون می‌باشد»، از جهت آنکه برخورداری از مزایای مربوطه را در فرض اظهارنظر کمیسیون پزشکی از تاریخ ۱/۱/۱۳۹۶ و نه از تاریخ اظهارنظر کمیسیون پزشکی در حاکمیت قانون برنامه پنجساله ششم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران قابل اعمال دانسته، مغایر با قانون و خارج از حدود اختیار است و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ ابطال می‌شود.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

معاون قضایی دیوان عدالت اداری - مهدی دربین